

KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)**PSYCHOLOGIA KLINICZNA**
(nazwa specjalności)**rok akademicki 2021/2022**

Kierunek: Psychologia
Specjalność: kliniczna
Forma prowadzenia zajęć: niestacjonarne
Stopień: jednolite magisterskie
Rok: IV
Semestr: 8 (letni)

Nazwa	Psychologia całościowych zaburzeń rozwojowych	
Nazwa w j. ang.	Psychology of pervasive developmental disorders	
Koordynator	Dr hab. Joanna Kossewska	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Joanna Kossewska Mgr Małgorzata Płoszaj
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Wiedza: Celem kursu jest zapoznanie studentów z psychologicznymi problemami występującymi u osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju. Szczególnie zostaną omówione zaburzenia ze spektrum autyzmu. Wykłady poświęcone będą m.in. epidemiologii i etiologii oraz symptomatologii zaburzeń. Zostaną także przedstawione charakterystyki rozwoju poznawczego, językowego i społecznego oraz zagadnienia związane z diagnozą (wczesne rozpoznawanie, różnicowanie) i terapią, edukacją oraz rehabilitacją w kontekście sytuacji rodzinnej w rodzinie generacyjnej i prokreacyjnej.

Umiejętności: Podczas ćwiczeń studenci rozwiną podstawowe umiejętności wspomagania rozwoju uczniów z ASD

Kompetencje społeczne: Ponadto studenci rozwiną świadomość ograniczeń i typowych błędów w pracy psychologa u uczniem z ASD, a także rozumienie potrzeby nieustannego doskonalenia swoich kompetencji.

Warunki wstępne

Wiedza	Wiedza z psychologii ogólnej, rozwojowej i klinicznej
Umiejętności	Potrafi integrować posiadaną wiedzę z różnych dziedzin psychologii
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczeni się dla kursu	Odniesienia do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Wiedza	W01 – wymienia kryteria diagnostyczne dla całościowych zaburzeń rozwojowych	SK_W02
	W02 – charakteryzuje rozwój osoby z całościowymi zaburzeniami w kontekście prawidłowości i teorii rozwoju	SK_W04
	W03 - wskazuje zasady i wybrane metody prowadzenia diagnozy i terapii osób z zaburzeniami neurorozwojowymi	SK_W06

	Efekt uczeni się dla kursu	Odniesienia do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Umiejętności	U01 - interpretuje zachowania osób z całościowymi zaburzeniami w kategoriach psychologicznych	SK_U07
	U02 – Rozumie znaczenie wsparcia dla redukcji problemów psychologicznych i pedagogicznych osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju i ich rodzin	SK_U08
	U03 – potrafi zaplanować proces diagnostyczny i terapeutyczny w przypadku całościowych zaburzeń rozwoju	SK_U01

	Efekt uczeni się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Kompetencje społeczne	K01 - Ma świadomość złożoności problemów funkcjonowania osoby z całościowymi zaburzeniami rozwoju i konieczności współpracy z innymi specjalistami	SK_K02
	K02 – Jest wrażliwy ma problemy psychospołeczne rodzin osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju	SK_K04
	K03 – Ma świadomość ograniczeń związanych z badaniami diagnostycznymi i oddziaływaniami terapeutycznymi oraz wynikającą stąd konieczność dalszego kształcenia i doskonalenia posiadanych umiejętności psychologicznych	SK_K03

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	20			10								E
30												

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się w trybie mieszanym. Wykłady odbywają się zdalnie w trybie synchronicznym za pomocą platformy MS Teams, natomiast ćwiczenia odbywają się stacjonarnie.

- wykład - prezentacja multimedialna z możliwością dyskusji
- ćwiczenia – metody zróżnicowane: dyskusja dydaktyczna, analiza przypadków, projekt indywidualny

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						x		x				x	
W02						x		x				x	
W03						x		x				x	
U01						x		x				x	
U02						x		x				x	
U03						x		x				x	
K01						x		x					
K02						x		x					
K03						x		x					

Kryteria oceny	Egzamin testowy (ocena pozytywna = 60% + 1 pkt) Zaliczenie ćwiczeń: poprawne wykonanie projektu indywidualnego, aktywny udział w zajęciach, obecność obowiązkowa (dopuszczalne max 1 nieobecność nieusprawiedliwiona)

Uwagi	przedmiot specjalnościowy studia jednolite magisterskie niestacjonarne kierunek Psychologia

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

WYKŁADY

1. Definicja i klasyfikacja całościowych zaburzeń rozwojowych wg ICD 10 oraz zaburzeń ze spektrum autyzmu wg DSM 5.
2. Etiologia całościowych zaburzeń rozwoju
3. Zaburzenia funkcjonowania społecznego - zaburzenie rozwoju motywacji społecznej
4. Zaburzenia komunikacji – komunikacja werbalna, komunikacja alternatywna
5. Zaburzenia wzorców aktywności i wyobraźni
6. Zaburzenia przetwarzania sensorycznego
7. Zaburzenia poznawcze, inteligencja, zdolności wysepkowe
8. Diagnozowanie całościowych zaburzeń rozwoju – diagnoza różnicowa, metody i narzędzia diagnostyczne, wczesne wykrywanie.
9. Terapia – główne założenia oddziaływań terapeutycznych, edukacyjnych i rehabilitacyjnych wobec osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju
10. Psychologiczne problemy rodziny generacyjnej i prokreacyjnej

ĆWICZENIA

1. Zaburzenia rozwoju społecznego u osób z ASD
2. Komunikacja i rozwój językowy u osób z ASD.
3. Sztywność i stereotypowość zachowania i zaburzenia sensoryczne
4. Wyznaczniki jakości życia osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi i ich rodzin
5. Między neuroróżnorodnością a zaburzeniem rozwoju – prezentacja projektów przygotowanych przez studentów

Wykaz literatury podstawowej

- Frith U. (2008). Autyzm: Wyjaśnienie tajemnicy. Gdańsk: GWP. (wybrane fragmenty)
- Frith U. (red.), Autyzm i zespół Aspergera. Warszawa: Wyd. Lekarskie PZWL. (wybrane fragmenty)
- Pisula E. (2012). Autyzm. Od badań mózgu do praktyki psychologicznej. Warszawa: GWP. (wybrane fragmenty)
- Pisula E. (2005). Małe dziecko z autyzmem. Gdańsk: GWP. (wybrane fragmenty)
- Pisula E. (2010). Autyzm. Przyczyny, symptomy, terapia. Gdańsk: Harmonia. (wybrane fragmenty)
- Rynkiewicz, A (2009). Zespół Aspergera. Inny mózg. Inny umysł. Gdańsk: Harmonia. (wybrane fragmenty)
- Hume K. (2021) Evidence-Based Practices for Children, Youth, and Young Adults with Autism: Third Generation Review <https://link.springer.com/article/10.1007/s10803-020-04844-2>

Wykaz literatury uzupełniającej

- Auyeung, B., Baron-Cohen, S., Ashwin, E., et al. (2009). Fetal testosterone and autistic traits. *Br.J.Psychol.*, 100, 1–22
- Baron-Cohen, S. i wsp. (1985), Does the autistic child have a "theory of mind?" *Cognition*, 21, 37–46
- Baron-Cohen, S. (2009). The Empathizing-Systemizing Theory of Autism. W: *The Year in Cognitive Neuroscience* (68–80) *Ann. N.Y. Acad. Sci.* 1156:doi: 10.1111/j.1749-6632.2009.04467.x New York Academy of Sciences. http://www.autismtruths.org/pdf/Autism-The%20emphathizing-systemizing%20es%20theory_SBC_ARC.pdf
- Błęszyński J. (2005). (red.), *Terapie wspomagające rozwój osób z autyzmem*. Kraków: Oficyna Wydawnicza IMPULS.
- Bobkiewicz-Lewartowska, L. (2000). *Autyzm dziecięcy, zagadnienia diagnozy i terapii*. Kraków: Oficyna Wyd. Impuls
- Danielewicz D., Pisula E. (2003). (red.), *Terapia i edukacja osób z autyzmem. Wybrane zagadnienia*. Warszawa: Wyd. APS.
- Lercq H. (2007). *Autyzm od wewnątrz – przewodnik*. SYNAPSIS, Fraszka Edukacyjna 2007.
- Grandin T. (2006). *Myślenie obrazami oraz inne relacje z życia z autyzmem*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
- Kruk-Lasocka J. (2003). *Autyzm, czy nie autyzm? Problemy diagnozy i terapii pedagogicznej małych dzieci*.

Wrocław Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji.
 Willey L. H. (red.), Zespół Aspergera w okresie dojrzewania. Warszawa: Wyd. "Fraszka Edukacyjna" we współpracy z Fundacją Synapsis.
 Gambin M.i Łukowska E. (red.), Wspomaganie rozwoju osób z autyzmem. Warszawa: Wydawnictwo UW.
 Olechnowicz, H. (2004). Wokół autyzmu. Fakty skojarzenia refleksje Warszawa: WSiP.
 Pisula, E. (2003). Autyzm i przywiązanie. Studia nad interakcjami dzieci z autyzmem i ich matek. Gdańsk: GWP
 Shore St. (2008). Za ścianą. Osobiste doświadczenia z autyzmem i zespołem Aspergera. KTA
 Striefel S., 2002Jak uczyć przez modelowanie i imitację. Gdańsk.
 Sutton C. (2009). Jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami u dzieci. Warszawa: Fundacja Synapsis
 Winczura B. (2008). Dziecko z autyzmem Terapia deficytów poznawczych a teoria umysłu. Kraków: Wydawnictwo Impuls
 Winczura, B (red.), Autyzm. Na granicy zrozumienia. Kraków: Wydawnictwo Impuls.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	50
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	14
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat	10
	Przygotowanie do egzaminu	20
Ogółem bilans czasu pracy		125
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5